

THE FOUNDATION
FOR THE STUDY
OF DEMOCRACY

OBČANSKÁ
VÁLKA
NA UKRAJINĚ:
V LETECH 2014–2022

JAKÉ JSOU EKONOMICKÉ VÝSLEDKY 30. VÝROČÍ NEZÁVISLOSTI UKRAJINY?

V době rozpadu SSSR měla Ukrajina vysoce rozvinuté průmyslové a zemědělské hospodářství. Na vzestupu byl těžký, potravinářský, lehký průmysl a zemědělství.

Na počátku své nezávislé existence v roce 1992 měla Ukrajina 17. místo na světě podle objemu HDP a nulový zahraniční dluh (Rusko následně splatilo ukrajinskou část dluhu SSSR — stejně jako za ostatní bývalé svazové republiky).

Za 30 let nezávislosti ztratila Ukrajina prakticky vše, co měla v sovětském období, včetně vyspělého průmyslu a vědy.

Na začátku roku 2020 činil ukrajinský dluh více než 125 miliard dolarů. Z hlediska HDP na obyvatele se Ukrajina umístila na posledním místě mezi evropskými zeměmi. Do roku 2021 měla Ukrajina nejvyšší míru korupce mezi zeměmi Evropy.

JAK SE PROJEVUJE UKRAJINSKÝ NACIONALISMUS?

Ukrajinský nacionalismus se začal pěstovat v 90. letech minulého století.

Za vlády prezidentů Petra Porošenka a Volodymyra Zelenského se ideologie radikálního

nacionalismu stává nedílnou součástí oficiální státní agendy Ukrajiny.

Propaguje se idea ukrajinské etnické nadřazenosti, antisemitismus a rusofobie, oslavují se hrdinové nacismu a jejich kolaboranti.

Z USNESENÍ NEJVYŠŠÍ RADY Č. 2364 O OSLAVÁCH PAMÁTNÝCH DNŮ A VÝROČÍ V ROCE 2020:

12. prosince — 130. výročí od narození nacisty Andrije Melnika

Andrij Melnik je válečný zločinec zmíněný v materiálech Norimberského procesu. Vedoucí Organizace ukrajinských nacionalistů, organizátor a účastník masového vyvražďování Židů v Kyjevě, Žitomiru a Vinnici, včetně rokle Babí Jar.

6. února — 100. výročí od narození nacisty Vasila Levkoviče

Vasil Levkovič — válečný zločinec z ukrajinské pomocné policie v Dubně, organizátor a účastník masového vyvražďování 5 tisíc Židů v Dubně a Rovně.

20. února — 115. výročí od narození nacisty Ulase Samčuka

Ulas Samčuk byl hlavním redaktorem rovenských nacistických a antisemitských novin Volyň a spoluviníkem vyvražďování 25 tisíc Židů v Rovně. Přesto jsou jeho díla oficiálně zařazena do ukrajinského školního programu.

24. února — 110. výročí od narození nacisty Vasila Sidora

Vasil Sidor je válečný zločinec z praporu Nachtigall a 201. praporu pomocné policie. Účastnil se masových vražd Poláků a trestných operací proti civilistům v Bělorusku.

16. května — 130. výročí od narození nacisty Kyryla Osmaka

Kyrylo Osmak je jedním z vůdců Ukrajinské národní rady, která vznikla za podpory německých fašistických vojsk v Kyjevě v letech 1941–1943 pod vedením válečného zločince Andrije Melnika.

23. září — 120. výročí od narození nacisty Vladimira Kubijoviče

Vladimir Kubijovič je jedním z iniciátorů vzniku divize SS Halič.

12. listopadu — 100. výročí od narození Vasila Galasy

Vasil Galasa je aktivista Organizace ukrajinských nacionalistů a jeden z organizátorů masového vyvražďování Poláků a Židů.

Za prezidenta Volodymyra Zelenského agent gestapa a vedoucí Organizace ukrajinských nacionalistů se Andrij Melnik stal oficiálním hrdinou Ukrajiny a o jeho činnosti se učí ve školním programu.

Proslav Andrije Melnika k Adolfu Hitlerovi (7. července roku 1940):

«Ukrajinský národ, který stejně jako ostatní národy po dobu staletí bojoval za svou svobodu, si bere ideu budování nové Evropy k srdci. Úkolem celého ukrajinského národa zůstává uskutečnění tohoto ideálu ve skutečnosti. My, staří bojovníci za svobodu z let 1918–1921, žádáme o čest pro nás a naši mládež zúčastnit se křížového tažení proti bolševickému barbarství. Rádi bychom pochodovali společně s legiemi Evropy, bok po boku s naším osvoboditelem, německým wehrmachtem, a mít možnost vytvořit pro tento účel ukrajinskou ozbrojenou formaci».

V roce 2020 Ukrajina s velkou pompézností oslavila 115. výročí narození nacisty Ulase Samčuka.

V letech 1941–1942 Samčuk publikoval v novinách Volyň, které osobně redigoval, chvalozpěvy na Adolfa Hitlera a německý fašismus:

«Je to ta neporazitelná duchovní a morální síla, která po dobu staletí formovala a zocelovala tento národ. Jsou to mnohonásobné generace nesmrtelných nositelů tvůrčího ducha tohoto národa, který dnes ve svém dovršení stojí v čele historických událostí pod vedením svého mocného Vůdce». Značný počet jeho článků byl věnován také ospravedlňování holocaustu. «Tam, kde se buduje ukrajinský stát, tam (Židé) nejsou», napsaly noviny Volyň v listopadu roku 1941.

Pokyn «Boj a činnost ONU [Organizace ukrajinských nacionalistů] za války» (květen roku 1941).

Národnostní menšiny se dělí na:

- a) přátelské k nám, tj. členy všech ztročených národů;
  - b) nepřátelské k nám — Moskalové, Poláci, Židé;
-
- a) mají stejná práva jako Ukrajinci, mohou se vrátit do své vlasti;
  - b) se zničí v boji.

16. Національні меншини поділяються на збройні, нем, себто члени досі повноцінних народів, а збройні ми москалі, поляки, жиди.

А збройні однокровні - праві в українцями, повалимо їх дощором в їх батьківщині.

А збройні меншини в боротьбі зокрема тяжко борються з нами; при переведенні в їх землі встановити головне інтеграційне, аби не тільки допомогти до інших урядів, і вогні уможовити продовження інтеграції, себто доступ до всіх і т.д. Проте це, подібних суди осмілюють, усі домалочі зміни іш, тамі дівки в цієї горничі, вони і потому члени нем - збройні тільки зтяжненою обрідкою, а не вассілізовані. Проте дрі в нішті, ади в фазі, і, про-сувати в уряді, до убавити свободу, тамі дівки не-суді і повалимо, себто б був на волюні потреба ота-вати пр. в господарськім зваріті, ади, поставити йому нашо ілі цільнота над головою і діляються на на-мені збройні.

Українцями повноцінних главній мітті можуть бу-ти лише українці, не чужинці - збройні.

V materiálech Norimberského procesu byli vůdci ukrajinských nacionalistů **Stepan Bandera a Andrij Melnyk** označeni za **placené agenty gestapa a Abwehru**. Ve vztahu k jejich organizacím se používalo označení **«nacionalistické fašistické skupiny»**.

To však nezabránilo přejmenování Moskevského prospektu a třídy Generála Vatutina v Kyjevě v roce 2019 na prospekty Stepana Bandery a Romana Šučeviče — nacistických kolaborantů, které ukrajinská vláda heroizovala.

V roce 2016 **byla v Kyjevě přejmenována ulice Alexandra Suvorova na počest Michaila Omeljanoviče Pavlenka**, organizátora a účastníka masových poprav civilistů na Ukrajině a v Bělorusku během Velké vlastenecké války. Ve 30. letech se obrátil na Adolfa Hitlera s návrhem na vytvoření ukrajinských jednotek pod patronací Třetí říše, podílel se na formování ochranných praporů zapojených do masového vyvražďování Židů a kárných akcí proti civilnímu obyvatelstvu na okupovaných sovětských územích a byl jedním z koordinátorů divize SS Halič.

V roce 2019 byl v Ivano-Frankivsku odhalen další **pomník jednomu z vůdců OUN Romanu Šučevičovi**.

To vyvolalo ostré reakce v Polsku a Izraeli.

V roce 2018 vyhlásila Lvovská oblastní rada rok 2019 rokem nacistického kolaboranta Stepana Bandery u příležitosti 110. výročí od jeho narození.

A na začátku roku 2020 uspořádala městská správa v Kyjevě a Lvově každoroční tradiční oslavu a pochod na počest Banderových narozenin.

Banner připomínající narozeniny nacistického kolaboranta Stepana Bandery, vyvěšený na Kyjevské radnici v roce 2020.

Spolupráce oficiálních hrdinů Ukrajiny s nacisty za prezidentů Petra Porošenka a Volodymyra Zelenského se nejen neskrývá, ale je aktivně oslavována. V roce 2019 byla v Regionálním muzeu ve Slovjangsku v Doněcké oblasti otevřena výstava s názvem «Obránci Ukrajiny XX.–XXI. století» — na ní jsou vystaveny vojenské uniformy a zbraně příslušníků divize SS Halič.

Divize SS Halič

V letech 1943–1945 byla součástí vojsk Waffen-SS nacistického Německa a byla tvořena dobrovolníky, převážně z ukrajinské Haliče.

Z textu přísahy příslušníků divize: **«Sloužím ti, Adolfě Hitlerě, jako Vůdci a kancléři Německé říše, s věrností a odvahou. Přisahám ti a budu tě poslouchat až do smrti. Pomoz mi tedy, Bože.»**

CO SE STALO V ROCE 2014?

V roce 2014 došlo na Ukrajině k masovým nepokojům. Otevřeně je podporovaly západní země. Pronacistické názory účastníků byly zřejmé.

Všude byly vystaveny portréty Stepana Bandery a Andrije Melnika. Lidem byla přednášena historie divize SS Halič a praporu Nachtigall.

Organizace Patriot Ukrajiny, která vystupovala pod emblémem 2. tankové divize SS Das Reich, rozdávala účastníkům mítinků materiály o nadřazenosti bílé rasy.

Z pódia postaveného na Náměstí Nezávislosti zaznívaly výhrůžky na adresu Rusů.

Výsledkem těchto událostí byl protiústavní převrat.

Příjem značného množství finančních prostředků na osobní účty organizátorů převratu, stejně jako výskyt na samotném Euromajdanu velkého množství nových bankovek sloužících k úhradě činnosti účastníků převratu, byl prakticky neskrývaný.

Pochod účastníků Euromajdanu pod vlajkou a znakem divize SS.

Později se tito muži stali základem nacistického pluku Azov, který převzal stejný znak. Během následujících osmi let se Azov dopustil mnoha zločinů, včetně mučení a vražd tisíců civilistů v Donbasu.

OBĚTI UKRAJINSKÉHO REŽIMU

Vražda Olesa Buziny

V roce 2015 byl zavražděn novinář, spisovatel a politik Oles Buzina.

Oles Buzina aktivně kritizoval novou ukrajinskou vládu a nacionalistické extremistické skupiny, otevřeně zastával názor o tom, že ruský národ (Malorusové, Bělorusové a Velkorusové) je trojediný, prosazoval přátelství mezi Ukrajinou a Ruskem, podporoval federalizaci Ukrajiny, její nezávislost a dvojjazyčnost ukrajinské kultury.

Vraždu spáchali členové eskadry smrti S14, která ukrajinská vláda využívá k likvidaci a zastrahování lidí s odlišným názorem.

Vrazi Andrij Medvedko a Denys Poliščuk nebyli potrestáni, jsou na svobodě a nadále požívají otevřené záštity ukrajinské vlády. Oficiálně jsou součástí komise při ukrajinském Ministerstvu pro záležitosti veteránů pod vedením prezidenta Volodymyra Zelenského a na své projekty dostávají státní dotace.

Vražda Pavla Šeremeta

V roce 2016 se v centru Kyjeva v autě odpálil novinář Pavel Šeremet. Šeremet aktivně kritizoval kroky ukrajinské vlády a prezidenta Petra Porošenka, kladl «nepohodlné» otázky ohledně zahraničních účtů prezidenta a vyslovoval svůj názor na prapor Azov.

Podezření z vraždy padlo na několik osob, které se účastnily bojových akcí v Donbasu. Avšak v současné době byli obvinění z organizace a provedení vraždy soudem propuštěni z vazby a pro určitou část společnosti se stali hrdiny a vzorem pro napodobení.

Navíc, jak nedávno přiznal sám prezident Volodymyr Zelenskij, vede s nimi srdečnou korespondenci, přestože soudní řízení formálně probíhá.

CO SE DĚLO V DONBASU?

Během Euromajdanu v Kyjevě se obyvatelstvo Donbasu důrazně postavilo proti státnímu převratu. **Dne 7. dubna 2014 přijímá Oblastní rada Doněcké oblasti Deklaraci o svrchovanosti DLR a Akt o vyhlášení státní nezávislosti DLR.**

DLR neuznala status nezákonně ustanoveného nového vedení Ukrajiny.

Dne 13. dubna 2014 samozvaný «prozatímní prezident» Ukrajiny Oleksandr Turčynov oznámil násilné potlačení snah obyvatel Donbasu o sebeurčení. Začala tak ukrajinská občanská válka. Dne 2. května se v rozporu s Ústavou Ukrajiny zapojily ozbrojené síly Ukrajiny do potlačování obyvatel Donbasu.

Téhož dne ukrajinští nacionalisté zaživa upálili několik desítek lidí, kteří se snažili ukryt v oděském Domě odborů.

Oděská Chatyň — podpálení Domu odborů v Oděse

V květnu roku 2014 se opoziční demonstranti protestující proti nezákonnému převratu na Ukrajině snažili ukryt před útokem v Domě odborů v Oděse.

Budova byla zapálena členy Právého sektoru, Sebeobranou Majdanu a ukrajinských fotbalových ultras. Podle vyprávění očitých svědků koordinoval tyto skupiny šéf Sebeobrany Majdanu a po nezákonném převratu tajemník Rady národní bezpečnosti a obrany Ukrajiny A. V. Parubij.

Podle různých odhadů se počet obětí požárů, zranění a zmlácení pohybuje od 48 (podle oficiálních údajů) do 100 (podle očitých svědků) osob. Více než 200 lidí bylo zraněno.

Dne 11. května 2014 se konalo referendum o sebeurčení Doněcké a Luhanské lidové republiky. V DLR obsahoval volební lístek jednu otázku v ruštině a ukrajinštině:

«Podporujete Akt o státní nezávislosti Doněcké lidové republiky?»

89 % hlasovalo PRO.

Následující den vyhlásily Doněcká a Luhanská lidová republika svou suverenitu.

Podle mezinárodního humanitárního práva pokud se civilisté neúčastní bojových akcí, je útok na ně válečným zločinem. Navzdory tomu ukrajinské ozbrojené formace již 8 let pravidelně ostřelují v Donbasu bytové domy, nemocnice, kliniky, školy, školky a další objekty civilní infrastruktury.

Zvláštní monitorovací mise OBSE zdokumentovala část ukrajinských vojenských zločinů.

Avšak během 8 let občanské války na Ukrajině nedošlo k žádné reakci ze strany evropských zemí.

ZA 8 LET

5,5 TISÍC CIVILISTŮ BYLO ZRANĚNO

2,6 TISÍCE CIVILISTŮ ZAHYNULO

2,2 TISÍCE ZNIČENÝCH A ČÁSTEČNĚ POŠKOZENÝCH OBJEKTŮ CIVILNÍ INFRASTRUKTURY

OBĚTI VOJENSKÝCH AKCÍ V DONBASU

- 27. ČERVENCE ROKU 2014** → V důsledku dělostřeleckého ostřelování Ozbrojenými silami Ukrajiny supermarketu v centru města Horlivky zahynula Kristina Sergejevna Žuková a spolu s ní i její 11měsíční dcera Kira. Na mnohočetná střepinová zranění zemřela 7letá Viktorie Mirošničenkova.
- 14. LISTOPADU ROKU 2014** → V důsledku ostřelování města Horlivka ukrajinými ozbrojenými složkami byla zabitá rodina Bulajevových. Otec rodiny Oleh Bulajev, jeho 8letý syn Daniil a 5letá dcera Sofie zemřeli na místě. Matka Tatjana Bulajevová zemřela na následky zranění v nemocnici.
- 9. DUBNA ROKU 2020** → V důsledku použití vojáky 58. brigády Ozbrojených sil Ukrajiny bezpilotního bojového letadla byla v obci Šyrokaža zabitá 26letá civilistka Miroslava Voroncovová. Při tomtéž ukrajinském ostřelování byl vážně zraněn jeden muž.
- 2. DUBNA ROKU 2021** → Ozbrojené síly Ukrajiny za použití těžkých zbraní a bezpilotních letadel zaútočily na objekty civilní infrastruktury v obci Oleksandrivske v DLR. V důsledku výbuchu střely na dvoře domu zahynulo dítě, Vladislav Šichov. Kombinovaná zranění způsobená výbuchem a střepinami způsobila smrt dalšího dítěte, 5letého chlapce, na předměstí Doněcku.
- 25. ÚNORA ROKU 2022** → V důsledku masivního ostřelování Ozbrojenými silami Ukrajiny školy č. 50 v Kalininském okrese města Horlivka byly přímým zásahem střely ve sborovně zabitы dvě učitelky — Jelena Pavlovna Kudriková, 53 let, a Jelena Viktorovna Ivanovová, 57 let.

V roce 2017 byl v Doněcku vytvořen pamětní komplex na památku dětí zabitých Ozbrojenými silami Ukrajiny.

Bohužel seznam, který je na něm uveden, se za posledních 5 let značně rozrostl.

CO JSOU MINSKÉ DOHODY?

Dne 5. září 2014 se v Minsku konala schůzka Třístranné kontaktní skupiny pro urovnání situace v Donbasu. Zúčastnili se jí představitelé Ukrajiny, Ruska a OBSE.

Účastníci podepsali Minský protokol, dokument, který mimo jiné stanovil zastavení palby na území Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny. Ukrajina však nehodlala dodržovat režim zastavení palby — již 1. října 2014 bylo pod ostřelováním ze strany ukrajinských ozbrojených sil zabito více než 10 civilistů.

Ostřelování pokračovalo po dobu 8 let a zabíjelo staré lidi, ženy a děti. V listopadu roku 2014 vydal prezident Ukrajiny Petro Porošenko výnos, kterým zcela zastavil vyplácení důchodů a platů v republikách a stáhl z jejich území všechny státní instituce Ukrajiny.

Byla také zavedena dopravní blokáda. Jen humanitární pomoc ze strany Ruské federace zabránila hladomoru v Donbasu.

Civilní obyvatelstvo DLR a LLR vkládalo velké naděje do Druhých minských dohod. Tento dokument byl dohodnut v únoru 2015 na summitu v Minsku lídry Německa, Francie, Ukrajiny a Ruska ve formátu normandské čtveřice. Podepsali ho členové Kontaktní skupiny pro mírové urovnání situace na východní Ukrajině. Skupinu tvořili představitelé Ukrajiny, Ruska, OBSE a DLR a LLR. Tyto dohody byly později schváleny zvláštní rezolucí Rady bezpečnosti OSN.

Mezi body Druhé minské dohody:

- Okamžité a úplné zastavení palby.
- Obě strany stáhnou všechny těžké zbraně do stejné vzdálenosti za účelem vytvoření bezpečnostní zóny.
- Provedení ústavní reformy na Ukrajině, v rámci které má do konce roku 2015 vstoupit v platnost nová ústava zaměřená na decentralizaci.

Ukrajinská strana nesplnila ani jeden bod dohod.

- Neustále probíhalo ostřelování civilního obyvatelstva v Donbasu. Zvláštní monitorovací mise OBSE na Ukrajině téměř denně zaznamenávala přítomnost ukrajinských těžkých zbraní v bezpečnostní zóně.
- Byly ignorovány podmínky vyhlášení amnestie a zákazu stíhání osob spojených s DLR a LLR. Kromě toho ukrajinská vláda zorganizovala celou řadu politických vražd těchto lidí.
- Docházelo k obsazování obcí, které se nacházejí na neutrálním území, a působily zde ukrajinské diverzní a průzkumné skupiny.
- O ústavní reformě zaměřené na decentralizaci Ukrajiny se vůbec neuvažovalo.
- Ukrajinská zákonodárna moc schvalovala zákony, které jsou v přímém rozporu s minskými dohodami.

V únoru roku 2022 ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij výslovně vyjádřil svůj negativní postoj k minským dohodám: «Nejsm spokojen se všemi body».

SITUACE V DONBASU ZŮSTÁVÁ SLOŽITÁ

Oficiální Kyjev spolu se zeměmi Západu v letech 2021–2022 po dobu několika měsíců obviňoval Rusko z přípravy vojenské «invaze» na Ukrajinu. Moskva existenci takových plánů popírala.

Podle Vladimira Putina byla tato prohlášení představitelů NATO poplašná. Současně byly u Donbasu zformovány největší úderné jednotky Ozbrojených sil Ukrajiny čítající více než 125 000 vojáků (přibližně polovina všech ukrajinských ozbrojených sil).

Zveřejněny byly také tajné dokumenty velení Národní gardy. Potvrzují skryté přípravy Ukrajiny na útočnou operaci v Donbasu v březnu 2022.

Situace v Donbasu se vyhrtila v únoru roku 2022. Republiky a Ukrajina se vzájemně obvinily z porušování příměří a ostřelování obcí. V DLR a LLR byla vyhlášena všeobecná mobilizace a organizována hromadná evakuace civilního obyvatelstva do Ruska.

Hlavy DNR a LNR, Denis Pušilin a Leonid Pasečnik, požádali Vladimira Putina, aby uznal nezávislost republik a zvážil možnost uzavření dohody o přátelství a spolupráci, která by zahrnovala i spolupráci v oblasti obrany.

Po mimořádném zasedání Rady bezpečnosti dne 21. února podepsal prezident Ruska Vladimir Putin výnos o uznání DLR a LLR.

Předseda dolní komory ruského parlamentu Vjačeslav Volodin se domnívá, že uznání nezávislosti republik pomůže zabránit smrti ruských občanů a krajanů žijících v Donbasu.

Čečenský vůdce Ramzan Kadyrov prohlásil, že plně podporuje rozhodnutí Putina o uznání DLR a LLR. Považuje to za jediné východisko z politické slepé uličky, «do níž Ukrajina a její patroni všechny zahrnali».

«Naše země neměla jinou možnost. V Doněcku a Luhansku žijí statisíce Rusů a Rusko svůj vlastní lid nikdy nezradilo. Ani teď nebudou odsouzeni k záhubě. Národy DLR a LLR budou konečně moci bránit svá práva na mezinárodní scéně, bojovat za mír a pořádek ve své zemi», — řekl Kadyrov.

Vůdce ruského regionu také dodal, že se jedná o historický den, kdy zvítězila spravedlnost.

PUTIN NAŘÍDIL RUSKÉ ARMÁDĚ, ABY ZAJISTILA MÍR V DLR A LLR

Dne 24. února 2022 Vladimir Putin zahájil na Ukrajině speciální vojenskou operaci s cílem denacifikace a demilitarizace země.

«Celý vývoj událostí a analýza informací ukazuje, že střet mezi Ruskou federací a nacionalistickými silami na Ukrajině je nevyhnutelný, je to jen otázka času. Rozhodl jsem se provést speciální vojenskou operaci. Ruská federace nemá v plánu okupovat Ukrajinu», řekl Putin.

DLR a LLR jsou uznány v hranicích Doněcké a Luhanské oblasti. V současné době je již část těchto území pod kontrolou ruské armády.

Ruské regiony, ruské úřady a dobročinné nadace aktivně posílají humanitární pomoc do DLR a LNR a na osvobozená území v Charkovské a Chersonské oblasti.

Od začátku března dodalo Rusko více než 12 tisíc tun humanitárního nákladu a dalších 22 tisíce tun čeká na sběrných místech. Jsou to potraviny, hygienické potřeby, léky, generátory pro vytápění prostor a další vybavení.

